

Wymagania edukacyjne

z języka polskiego

Klasa 5

Rok szkolny 2024/2025

	Ocena dopuszczająca Uczeń potrafi:	Ocena dostateczna Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Ocena dobra Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Ocena bardzo dobra Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Ocena celująca Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
1.Opis dzieła sztuki	- wymienić kolory występujące na obrazie - wskazać postacie występujące na obrazie	- zaprezentować postacie przedstawione na obrazie - określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	- określić kolory dominujące na obrazie - opisać sytuację przedstawioną na obrazie	- określić elementy statyczne i dynamiczne obrazu - opisać pierwszy i drugi plan obrazu - wymienić wartości ważne w życiu człowieka na podstawie dzieła sztuki	- określić nastrój obrazu i uzasadnić swoją wypowiedź - przedstawić własne zdanie na temat sytuacji przedstawionej na obrazie - nadać inny tytuł obrazowi i uzasadnić swoją opinię
2. Utwór literacki	- przeczytać wiersz głośno - wymienić bohaterów wiersza - zdefiniować wers i strofę	- przeczytać wiersz głośno, wyrażnie - przedstawić bohaterów utworu - wskazać w tekście wiersza wers i strofę - wyszukać w tekście elementy opisu bohatera utworu	- przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa - określić temat wiersza - wskazać w tekście wiersza rymy - określić 3–4 cechy bohatera utworu	- przeczytać wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację - określić podmiot liryczny - określić nastrój utworu - wskazać w tekście wiersza porównania - opisać uczucia wyrażone w utworze	- wyjaśnić, w jakim celu zostały użyte w wierszu środki stylistyczne - sporządzić notatkę w formie schematu - opisać wygląd i cechy bohaterów

				• określić cechy bohatera utworu	
Utwór literacki	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wskazać w tekście utworu wersy, strofy	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze z punktu widzenia bohatera utworu • wskazać rymy w utworze	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wyjaśnić, jak rozumie ostatnie wersy utworu	• zaprezentować informacje o autorze • podać przykłady z życia codziennego obrazujące przedstawiony w utworze problem • stworzyć spójne opowiadanie
3. Gramatyka Fonetyka	• odróżnić głoskę od litery • odróżnić literę od sylaby	• odróżnić samogłoskę od spółgłoski • określić liczbę głosek w wyrazie • dzielić wyrazy na sylaby	• wskazywać spółgłoski i samogłoski • określać liczbę głosek, liter i sylab w wyrazie	• samodzielnie określać samogłoski i spółgłoski • samodzielnie określać liczbę głosek, liter i sylab w każdym wskazanym wyrazie	• samodzielnie i poprawnie dzieli wyrazy na sylaby, wskazując różne możliwości podziału
Fonetyka	• podzielić wyraz na głoski, litery i sylaby • zreferować informacje o głoskach miękkich i twardych • wskazać spółgłoski miękkie i twarde	• odróżnić spółgłoski miękkie od twardych • zapisać wyrazy ze spółgłoskami miękkimi	• określić spółgłoski miękkie i twarde • poprawnie zapisać wyrazy ze spółgłoskami miękkimi	• samodzielnie określić spółgłoski miękkie i twarde • wyjaśnić, do jakich nieporozumień może prowadzić niepoprawne zapisywanie wyrazów ze spółgłoskami miękkimi	• bezbłędnie zapisać liczebniki ze spółgłoskami miękkimi
Czasownik	• wskazywać czasowniki wśród innych części mowy • wymienić osoby, liczby i rodzaje czasownika	• odróżniać czasowniki w czasach przeszłym, teraźniejszym i przyszłym • określać osobę i liczbę czasownika	• określać rodzaj czasownika • odmieniać czasowniki przez liczby i osoby • stosować czasowniki w czasach przeszłym i teraźniejszym w odpowiednich formach • rozpoznać autora wypowiedzi na podstawie	• określać osobę, liczbę i rodzaj czasownika • stosować odpowiednie formy czasowników w czasie przyszłym • określa, jaką funkcję w wypowiedzi pełni czasownik	• zredagować krótkie teksty, używając poprawnych form czasu przyszłego • samodzielnie i bezbłędnie określać osobę, liczbę, rodzaj, czas czasownika

			formy czasownika		
Czasownik	• wskazać bezokoliczniki • wskazać czasowniki w formie osobowej • uzupełnić tekst odpowiednimi formami czasowników	• odróżnić bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej • wskazać nieosobowe formy czasownika • przekształcić wypowiedzenie z nieosobowymi formami czasownika, tak aby wskazać wykonawcę czynności	• odróżnić nieosobowe formy czasownika od form osobowych • zredagować opis ilustracji, używając form zakończonych na <i>-no</i> i <i>-to</i>	• zredagować przepis, używając bezokoliczników • wyjaśnić cel stosowania form nieosobowych czasownika	• przekształcić tekst, używając osobowych form czasownika • zgodnie z określonym celem wypowiedzenia stosować nieosobowe formy czasownika • zredagować tekst, używając form zakończonych na <i>-no</i> i <i>-to</i>
Czasownik	• wymienić tryby czasownika • odmieniać czasownik przez osoby i liczby w trybie orzekającym	• wskazać czasowniki w trybach orzekającym, rozkazującym i przypuszczającym • odmieniać czasownik przez osoby i liczby w trybach rozkazującym i przypuszczającym	• określić tryb czasownika występującego w zdaniu • układać zdania z czasownikiem w trybach rozkazującym i przypuszczającym	• odróżnić czasowniki w trybie orzekającym od tych w trybie rozkazującym i przypuszczającym • ułożyć zdania na określony temat, stosując określony tryb czasownika	• poprawnie odmienić czasowniki przez osoby w trybach orzekającym, przypuszczającym i rozkazującym • przekształcić zdania z czasownikami w trybie orzekającym w formę poleceń • zredagować krótki tekst o swoich planach lub marzeniach, używając trybu przypuszczającego • określić intencje wypowiedzi

Rzeczownik	• wymienić liczby, rodzaje i przypadki rzeczownika • zdefiniować rzeczowniki własne i pospolite • przedstawić zasadę pisowni wielką literą rzeczowników własnych • odmieniać rzeczowniki zakończone na -um	• określać rodzaj rzeczownika • odmieniać rzeczownik przez liczby i przypadki • wskazywać rzeczowniki własne i pospolite • stosować zasadę pisowni wielką literą rzeczowników własnych • odróżniać rzeczowniki występujące tylko w liczbie pojedynczej od rzeczowników występujących tylko w liczbie mnogiej	• stosować rzeczowniki w odpowiednich formach • określić rzeczowniki własne i pospolite • przedstawiać własne przykłady rzeczowników własnych i pospolitych • stosować w wypowiedzeniach poprawne formy rzeczowników występujących tylko w liczbie pojedynczej lub tylko w liczbie mnogiej	• określać przypadek i liczbę danego rzeczownika • odróżniać rzeczowniki własne od pospolitych • poprawnie zapisywać rzeczowniki własne i pospolite • stosować w wypowiedzeniach poprawne formy rzeczowników o nieregularnej odmianie	• rozpoznać rodzaj rzeczowników sprawiających trudności i poprawnie używać różnych form tych wyrazów, a w przypadku wątpliwości korzystać ze słownika • samodzielnie i bezbłędnie zapisać rzeczowniki własne • opracować ilustrowany słowniczek rzeczowników o nietypowej odmianie
-------------------	---	--	---	--	--

Przymiotnik	wskazać przymiotniki wśród innych części mowy	odmieniać przymiotniki przez liczby i przypadki	- określić rodzaj przymiotnika w liczbie pojedynczej i liczbie mnogiej - zastosować przymiotnik w odpowiednich formach	stosować poprawne formy przymiotników zakończonych na -cy, -dzy, -czy, -ży w mianowniku liczby pojedynczej i mnogiej	zredagować opis ilustracji, używając jak najwięcej przymiotników w poprawnej formie
Przymiotnik	- wymienić stopnie przymiotnika - rozpoznać stopień przymiotnika	- stopniować przymiotniki w sposób prosty regularny - odróżnić stopniowanie proste od opisowego	- stopniować przymiotniki w sposób prosty nieregularny - stopniować przymiotniki w sposób opisowy - rozpoznać przymiotniki, które się nie stopniują	tworzyć formy stopnia wyższego i najwyższego wskazanych przymiotników	zredagować tekst, stosując jak najwięcej przymiotników w różnych stopniach w poprawnej formie
Liczebnik	- wskazać liczebniki wśród innych części mowy - zdefiniować liczebniki główne i porządkowe	- odróżnić liczebniki główne od porządkowych - wskazać liczebniki zbiorowe	- stosować poprawne formy liczebników głównych i porządkowych - stosować poprawne formy liczebników zbiorowych	stosować poprawne formy liczebników wielowyrazowych	- zredagować informację o wycieczce klasowej, używając liczebników w odpowiednich formach - samodzielnie korzystać ze słownika języka polskiego lub poprawnej polszczyzny
Przysłówek	- wskazać przysłówki wśród innych części mowy - wymienić stopnie przysłówka - wskazać przysłówki w stopniu równym, wyższym i najwyższym	- wyszukać przysłówki w tekście - rozpoznać przysłówki pochodzące od przymiotników - tworzyć stopień wyższy i najwyższy wskazanych przysłówków	- tworzyć przysłówki od przymiotników - posługiwać się przysłówkami w zdaniu - stopniować przysłówki w sposób prosty i opisowy	- określić znaczenie przysłówków w zdaniu - stopniować przysłówki w sposób prosty regularny i nieregularny	zredagować tekst z wykorzystaniem celowo dobranych przysłówków w różnych stopniach

Przyimek	• wskazać spójniki wśród innych części mowy • wskazać przyimki wśród innych części mowy • zdefiniować wyrażenia przyimkowe	• rozpoznać spójniki i przyimki wśród innych części mowy • rozpoznać wyrażenia przyimkowe	• rozróżniać wyrażenia przyimkowe wskazujące na miejsce i wskazujące na czas	• określić znaczenie przyimków w zdaniu • określić funkcję spójnika w wypowiedzi	• zredagować podpisy do zdjęć z wykorzystaniem wyrażen przyimkowych • poprawnie używać przyimka na przed nazwami niektórych państw w bierniku i miejscowniku, np. na Węgry, na Cypr, na Kubę, na Litwę, na Łotwę, na Słowację
Wypowiedzenia	• zdefiniować zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące • wskazać zdania i równoważniki zdań	• wskazać zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące • konstruować zdania pytające • wskazać zdania i równoważniki zdań • konstruować równoważniki zdań	• odróżnić zdania oznajmujące od pytających i rozkazujących • przekształcić zdania oznajmujące na rozkazujące • podać różnice między zdaniami a równoważnikami zdań • przekształcać równoważniki zdań na zdania	• stosować odpowiednie znaki interpunkcyjne • przekształcać zdania na równoważniki zdań	• zredagować dialog, w którym zastosuje różne rodzaje wypowiedzeń
Rodzaje podmiotów	• zdefiniować podmiot szeregowy • zdefiniować podmiot domyślny	• wskazać podmiot szeregowy • wskazać podmiot domyślny	• określić rodzaj podmiotu we wskazanym zdaniu	• przekształcać tekst, unikając powtórzeń poprzez wprowadzenie podmiotu domyślnego	• bezbłędnie rozpoznawać podmiot szeregowy i podmiot domyślny

Przydawka	• zdefiniować przydawkę • wymienić pytania, na które odpowiada przydawka • stosować przydawki w zdaniu	• wskazać przydawkę w zdaniu • rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażona przydawka	• ustalić pytania, na które odpowiada przydawka	• zaznaczać przydawki na wykresach zdań pojedynczych	• wyjaśnić znaczenie przydawek w zdaniu • ułożyć hasła reklamujące wybrane produkty i wyjaśnić znaczenie występujących w nich przydawek • bezbłędnie sporządzać wykresy zdań pojedynczych i zaznaczać w nich przydawki
Dopełnienie	• zdefiniować dopełnienie • zdefiniować okolicznik • stosować dopełnienie i okolicznik w zdaniu	• wskazać dopełnienie w zdaniu • wskazać okolicznik w zdaniu • rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażone dopełnienie • rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażony okolicznik	• ustalić, na jakie pytania odpowiada dopełnienie • ustalić, na jakie pytania odpowiada okolicznik	• zaznaczać dopełnienie i okolicznik na wykresach zdań pojedynczych	• wyjaśnić znaczenie dopełnienia i okolicznika w zdaniu • bezbłędnie sporządzać wykresy zdań pojedynczych i zaznaczać dopełnienia i okoliczniki
4. Ortografia „by”	• wskazać formę osobową czasownika w trybie przypuszczającym • wymienić zasady zapisywania części <i>by</i> z czasownikami w formie osobowej i bezokolicznikami • poprawnie zapisać	• odróżnić formę osobową czasownika w trybie przypuszczającym od innych form czasownika • wymienić zasady zapisywania części <i>by</i> ze spójnikami • zastosować zasady zapisywania części <i>by</i> z	• stosować w zdaniach odpowiednie formy czasowników z częścią <i>by</i> i poprawnie je zapisywać • poprawnie zapisywać część <i>by</i> ze spójnikami	• bezbłędnie zapisać część <i>by</i> z czasownikami w formie osobowej, przed czasownikami, z bezokolicznikami i ze spójnikami	• przekształcać wypowiedzenia, stosując łączną lub rozdzielną pisownię części <i>by</i>

	częstkę <i>by</i> z czasownikami w formie osobowej	czasownikami w formie osobowej i z bezokolicznikami			
rz i ż	- wymienić zasady ortograficzne pisowni rz i ż - poprawnie zapisać wyrazy zakończone na -arz, -erz, -mistrz, -mierz	- zastosować zasady ortograficzne pisowni rz i ż - poprawnie zapisywać wyrazy z ż po l, ł, r, n	- tworzyć formy pokrewne i poprawnie zapisywać wyrazy z rz i ż wymiennym - korzystać ze słownika ortograficznego	- poprawnie zapisywać wyrazy z rz i ż niewymiennym - poprawnie zapisywać rzeczowniki rodzaju żeńskiego zakończone na -eż, -aż, -erz, -arz	- zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia rz i ż) - samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego
ó i u	- wymienić zasady ortograficzne pisowni ó i u - poprawnie zapisać wyrazy zakończone na -ów, -ówka, -ówna	- zastosować zasady ortograficzne pisowni ó i u - tworzyć formy pokrewne i poprawnie zapisywać wyrazy z ó wymiennym	- poprawnie zapisywać wyrazy zakończone na -uj, -uje, -unek, -us, -usz, -uch, -ura, -ulec - korzystać ze słownika ortograficznego	- poprawnie zapisywać zdrobnienia - poprawnie zapisywać wyrazy z ó niewymiennym	- samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego - poprawnie zapisać wszystkie wyrazy z trudnością ortograficzną (pisownia ó i u)
ę lub ą w zakończeniu wyrazów	przedstawić zasady pisowni ę i ą w zakończeniach wyrazów i w pisowni istot niedorostłych	- poprawnie zapisywać ę w zakończeniach 1. osoby liczby pojedynczej czasowników w czasach teraźniejszym i przyszłym - poprawnie zapisywać ą w zakończeniach 3. osoby liczby mnogiej czasowników w czasach teraźniejszym i przyszłym	- poprawnie zapisywać ę w zakończeniach biernika liczby pojedynczej rzeczowników rodzaju żeńskiego - poprawnie zapisywać ą w zakończeniach biernika i narzędnika liczby pojedynczej rzeczowników i przymiotników	- poprawnie zapisać ę w nazwach istot niedorostłych - poprawnie zapisać 1. osobę liczby pojedynczej czasów teraźniejszego i przyszłego czasowników: wiedzieć, powiedzieć, jeść, umieć, rozumieć	bezbłędnie zapisywać ę i ą w zakończeniach wyrazów
Wielka litera	wymienić zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, pseudonimów,	zastosować zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, pseudonimów, przezwisk,	poprawnie zapisywać imiona, nazwiska, pseudonimy, przezwiska, tytuły, nazwy świąt i dni	poprawnie zapisywać małą literą przymiotniki utworzone od nazw własnych	zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia

	przezisk, tytułów, nazw świąt i dni świątecznych - wymienić zasady pisowni małą literą nazw obrzędów i zwyczajów - wymienić zasady pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw, regionów, kontynentów i planet	tytułów, nazw świąt i dni świątecznych - stosować zasady pisowni małą literą nazw obrzędów i zwyczajów - stosować zasady pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw, regionów, kontynentów i planet - wymienić zasady pisowni wielką literą nazw gwiazd, planet i ich mieszkańców - wymienić zasady pisowni małą literą spójników i przyimków występujących wewnątrz tytułów - wyszukiwać podane hasła w słowniku ortograficznym	świątecznych - poprawnie zapisywać wielką literą nazwy państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw, regionów, kontynentów i planet - stosować zasady pisowni wielką literą nazw gwiazd, planet i ich mieszkańców - stosować zasady pisowni małą literą spójników i przyimków występujących wewnątrz tytułów - korzystać ze słownika ortograficznego	- poprawnie zapisywać wielką literą nazwy gwiazd, planet i ich mieszkańców - samodzielnie korzystać ze słownika ortograficznego	wielką i małą literą) wyjaśnić, z czego wynika pisownia małą literą wyrazów ocean spokojny, japonka, węgierka
Pisownia wyrazów z ch i h	- wymienić zasady ortograficzne pisowni ch i h - poprawnie zapisać wyrazy z ch na końcu wyrazu	- zastosować zasady ortograficzne pisowni ch i h - poprawnie zapisywać wyrazy z h w środku wyrazu	- tworzyć formy pokrewne i poprawnie zapisywać wyrazy z h wymieniającym się na g, z, ż - korzystać ze słownika ortograficznego	poprawnie zapisać wyrazy z h niewymiennym	- zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia ch i h) - samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego
5. Interpunkcja					

Kropka po liczebnikach	• podać zasady stawiania kropki po cyfrze arabskiej oznaczającej liczebnik porządkowy • podać zasady stawiania kropki w zapisie dat	• przedstawić zasady stawiania kropki po cyfrze arabskiej oznaczającej liczebnik porządkowy	• stosować kropkę w zapisie dat cyframi rzymskimi i arabskimi • stosować kropkę po liczebnikach porządkowych	• zawsze poprawnie zastosować kropkę w zapisie dat cyframi rzymskimi i arabskimi • zawsze poprawnie zastosować kropkę po liczebnikach porządkowych	• bezbłędnie pod względem interpunkcji zapisać tekst zawierający daty i liczebniki porządkowe
6.Formy wypowiedzi - sprawozdanie	• skomponować początek sprawozdania – okoliczności wydarzenia • podejmować próby redagowania sprawozdania z wydarzenia • stworzyć plan sprawozdania	• odróżnia w planie sprawozdania z wycieczki informacje ważne od mniej istotnych • zredagować sprawozdanie z wydarzenia zgodnie z planem • skomponować zakończenie sprawozdania – opinię o wydarzeniu • w wypowiedzi pisemnej podejmować próby wydzielania akapitów	• zredagować sprawozdanie z wycieczki do Krakowa na podstawie fotografii • w wypowiedzi pisemnej zastosować trójdzielną kompozycję • w wypowiedzi pisemnej wydzielić akapity • wykorzystać wskazówki i rady w trakcie tworzenia sprawozdania	• zredagować sprawozdanie z ostatniego wydarzenia, w którym uczestniczyła klasa, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi • gromadzić informacje, korzystając z różnych źródeł	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne sprawozdanie z wydarzenia, unikając powtórzeń
e-mail	• odróżnić list elektroniczny od listu tradycyjnego • wymienić zasady pisania listów elektronicznych • podjąć próbę zredagowania e-maila do kolegi	• zredagować e-maila do kolegi • stosować niektóre zasady pisania listów elektronicznych	• poprawnie zredagować e-maila do kolegi • zapisać adres e-mailowy • stosować zasady pisania listów elektronicznych • określić temat wiadomości • stosować zwroty do adresata i zwroty pożegnalne • informować odbiorcę o przesyłaniu plików w załączniku	• poprawnie zapisać adres e-mailowy • trafnie określić temat wiadomości • stosować poprawne zwroty do adresata • stosować pożegnalne zwroty grzecznościowe • informować poprawnie odbiorcę o przesyłaniu plików w załączniku • pisać poprawnie pod	• zredagować e-maila do osoby dorosłej lub instytucji

			• uzupełnić list elektroniczny wskazanymi wyrazami w odpowiedniej formie • podać zasady pisania listów zgodnie z etykietą językową	względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym	
Opowiadanie	• wskazać elementy wyróżniające opowiadanie • komponować początek opowiadania • podejmować próby redagowania prostego opowiadania twórczego • podejmować próby wprowadzania do opowiadania krótkiego dialogu	• wyszukać w tekście informacyjnym najważniejsze wiadomości • ułożyć prosty plan wydarzeń • zredagować proste opowiadanie twórcze • wprowadzić do opowiadania dialog • w wypowiedzi pisemnej podejmować próby wydzielania akapitów	• zredagować opowiadanie twórcze • zredagować opowiadanie zgodnie z planem • wprowadzić do opowiadania dialog, stosując poprawną interpunkcję • w wypowiedzi pisemnej zastosować trójdzielną kompozycję • w wypowiedzi pisemnej wydzielić akapity	• zredagować opowiadanie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi • wskazać, jaką funkcję może pełnić dialog w wypowiedzi	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne i wyczerpujące opowiadanie twórcze z dialogiem, unikając powtórzeń
Opowiadanie	• wyjaśnić, czym jest opowiadanie odtwórcze • ustnie opowiadać, zachowując kolejność wydarzeń • zredagować początek opowiadania	• ustnie opowiadać, zachowując trójdzielną kompozycję wypowiedzi • zredagować opowiadanie na podstawie historyjki obrazkowej	• zredagować opowiadanie zgodnie z planem	• zredagować opowiadanie odtwórcze • stosować odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej • wydzielać akapity w wypowiedzi pisemnej	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne i wyczerpujące opowiadanie odtwórcze, unikając powtórzeń
Opis krajobrazu	• wymienić najważniejsze elementy opisu krajobrazu • wymieniać wyrazy opisujące wygląd krajobrazu	• dobierać wyrazy bliskoznaczne • dobierać przymiotniki określające kolory, kształty • zredagować opis krajobrazu według wzoru	• zredagować opis krajobrazu • stosować sformułowania określające położenie i ukształtowanie terenu oraz rozmieszczenie	• zredagować opis krajobrazu, zachowując poszczególne elementy: informacje ogólne, rozmieszczenie poszczególnych elementów	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować opis krajobrazu, unikając powtórzeń i zachęcając innych do

	• opisać ustnie krajobraz w 2–3 zdaniach	• wydzielać akapity w wypowiedzi pisemnej	poszczególnych elementów krajobrazu • stosować odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej	krajobrazu, emocje wywołane widokiem • wyrazić emocje wywołane widokiem	odwiedzenia opisywanego miejsca
7. Lektury <i>Chłopcy z Placu Broni</i>	• określić, gdzie rozgrywają się wydarzenia	• wymienić głównych bohaterów i krótko ich scharakteryzować • opisać miejsce zabaw chłopców i czynności, którymi się zajmowali	• podać cel założenia Związku Zbieraczy Kitu	• opisać procedury ustalone przez Związek Zbieraczy Kitu	• ocenić procedury ustalone przez Związek Zbieraczy Kitu
<i>Chłopcy z Placu Broni</i>	• czytać głośno • wymienić bohaterów występujących we fragmencie utworu • powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych we fragmencie w utworze	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów występujących we fragmencie utworu • określić kilka cech głównego bohatera utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych we fragmencie utworu	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • wskazać elementy świata przedstawionego • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • określić cechy głównego bohatera utworu • opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • przedstawić bohaterów głównych i drugoplanowych we fragmencie utworu • ciekawie opowiedzieć o przedstawionych wydarzeniach • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi • określić wątek główny i wątki poboczne utworu • identyfikować utwór jako powieść	• zredagować wypowiedź na temat ulubionej książki, używając słów: <i>wątek, akcja, bohater główny, bohaterowie drugoplanowi</i> • wyczerpująco wypowiadać się na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury

<i>Chłopcy z Placu Broni</i>	- wypisać imiona bohaterów należących do grupy chłopców z Placu Broni i do grupy czerwonych koszul - opisać przebieg bitwy o Plac Broni	wskazać chłopca, którego uważa za najważniejszą postać w powieści	wymienić sposoby walki z przeciwnikiem akceptowane przez przywódców oraz przez nich odrzucane	omówić postępowania Feriego Acza wobec z grupy oraz Nemeczka	- ocenić postępowanie Feriego Acza wobec z grupy oraz Nemeczka - zasadzić wybór bohatera, którego uważa za najważniejszą postać w powieści
<i>Chłopcy z Placu Broni</i>	wymienić cechy charakteru Gereba	- wyjaśnić, jaki był powód zdrady chłopca - określić, w jaki sposób Boka zareagował na zdradę kolegi	wytłumaczyć, dlaczego Feri Acz nie zgodził się na nieuczciwą propozycję rozwiązania konfliktu	- podać powody, które skłoniły Deża do powrotu do drużyny chłopców z Placu Broni - wziąć udział w dyskusji na dany temat	- ocenić postępowanie Gereba - formułować kontrargumenty podważające stanowisko przeciwników w dyskusji
<i>Chłopcy z Placu Broni</i>	- wyjaśnić, czym Erno Nemeczek wyróżniał się spośród rówieśników - wymienić zachowania kolegów, które sprawiały chłopcu największą przykrość	określić sposób traktowania Nemeczka przez Bokę	wytłumaczyć, co Nemeczek chciał udowodnić chłopcom	- wskazać, w jaki sposób bohaterskie zachowanie Nemeczka wpłynęło na postawę innych chłopców - opisać reakcje Feriego Acza i Boki związane ze śmiercią Erna	sformułować opinię o książce i ją zasadzić

Legendy: Poznajemy Wandę, co nie chciała Niemca	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować pojęcie <i>legenda</i> • zdefiniować wyrazy wieloznaczne	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienić charakterystyczne cechy legendy • wskazać wyrazy wieloznaczne	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy głównej bohaterki utworu • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy legendy • ułożyć pytania i odpowiedzi do tekstu • objaśnić sens wyrazów wieloznacznych	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • rozpoznać czytany utwór jako legendę i wskazać charakterystyczne cechy legendy • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterki utworu i wyjaśnić, dlaczego księżniczka nie przyjęła oświadczyn Rytgiera • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • wskazać własne przykłady wyrazów wieloznacznych	• zebrać argumenty potwierdzające słuszność decyzji podjętej przez Wandę lub argumenty przemawiające za tym, że bohaterka mogła podjąć inną decyzję • samodzielnie korzystać ze słownika języka polskiego
Wanda	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować pojęcie <i>legenda</i>	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • wskazać bohaterów realistycznych i fantastycznych • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienić charakterystyczne cechy legendy	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • przedstawić realistycznych i fantastycznych bohaterów utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić po 2–3 cechy bohaterów utworu • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy legendy	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • rozpoznać czytany utwór jako legendę i wskazać charakterystyczne cechy legendy • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	• zredagować opowiadanie twórcze, w którym przedstawi zakończenie historii Wandy, Rydygiera i smoka

				• wskazać fragmenty tekstu, które mogą wywołać rozbawienie czytelnika	
Pan Tadeusz – fragm.	• przeczytać utwór głośno • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wskazać wersy i rymy	• przeczytać utwór głośno, wyraźnie • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać w tekście wiersza wersy i rymy	• przeczytać utwór, podkreślając głosem ważne słowa • określić osobę mówiącą w utworze • określić temat utworu • zaprezentować bohaterów utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • przedstawić zwyczaje szlacheckie ukazane w utworze	• przeczytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • opisać zwyczaje szlacheckie ukazane w utworze	• zaprezentować informacje o autorze utworu • napisać do gazetki szkolnej artykuł pod tytułem: „Grzeczność nie jest nauką łatwą ani małą”
Pan Tadeusz	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wymienić nazwy grzybów opisanych w utworze	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • opisać grzyby, o których jest mowa w utworze	• czytać głośno, wyraźnie • określić temat utworu • określić osobę mówiącą • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • opowiedzieć o grzybach, o których mowa w utworze • wskazać epitety i porównania	• czytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić funkcję epitetów i porównań	• na podstawie informacji uzyskanych od osób starszych przygotować notatkę o zwyczajach związanych z posiłkami
Mity: Herkules	• wymienić kolory występujące na obrazie	• przedstawić elementy realistyczne i fantastyczne	• określić dominujące na obrazie kolory i źródło	• opisać sposób przedstawienia ruchu	• omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy,

	wymienić postacie występujące na obrazie	występujące na obrazie określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	światła - opisać postacie przedstawione na obrazie - opisać sytuację przedstawioną na obrazie - określić nastrój, jaki wywołuje obraz	- opisać umieszczone na obrazie elementy realistyczne i fantastyczne - opisać pierwszy i drugi plan obrazu	kompozycję, światło, ruch ułożyć krótkie opowiadanie o wydarzeniach rozgrywających się w miejscu przedstawionym na obrazie
Atlantyda	- przeczytać wiersz głośno - określić podmiot liryczny w wierszu - zdefiniować wers, strofę - zdefiniować pytanie retoryczne	- przeczytać wiersz głośno, wyraźnie - przedstawić podmiot liryczny w wierszu - wskazać w tekście wiersza wersy, strofy - wskazać pytanie retoryczne	- przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa - określić temat wiersza - scharakteryzować podmiot liryczny - wskazać pytania retoryczne - określić nastrój utworu	- przeczytać wiersz, oddając nastrój utworu i stosując odpowiednie tempo i intonację - nazwać uczucia, jakie wyraża utwór - określić funkcję pytań retorycznych w wierszu	- zaprezentować informacje o autorze wiersza - w wybranej formie plastycznej (plakat, obraz, rysunek) przedstawić Atlantyde
Początki świata według Greków	- czytać głośno i cicho - wymienić bohaterów utworu - wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze - wymienić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - zdefiniować mit	- czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych - przedstawić bohaterów utworu - przedstawić miejsce i czas wydarzeń - sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze - wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - wymienić charakterystyczne cechy	- czytać głośno, wyraźnie - opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu	- czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację - ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić cechy bohaterów utworu - wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu - rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy - wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	- korzystając z różnych źródeł, wyszukać informacje o historii powstania świata według mitologii słowiańskiej, egipskiej lub chińskiej - zredagować opowiadanie twórcze o tym, skąd się wzięły np. śnieg, grad, huragan

		mitu			
Greccy bogowie	- wymienić bogów greckich - wymienić atrybuty bogów greckich	- wskazać bogów greckich i ich atrybuty - łączyć bogów greckich z ich atrybutami	- przedstawić bogów greckich i wymienić ich atrybuty - opisać Olimp i jego mieszkańców	określić cechy mieszkańców Olimpu i przedstawić ich relacje	- zaprojektować i narysować atrybuty dla siebie i kilku najbliższych osób - wyszukać w <i>Słowniku mitów i tradycji kultury</i> Władysława Kopalińskiego informacje o Olimpie i Hadesie
Demeter i Kora	- czytać głośno i cicho - wymienić bohaterów utworu - wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze - wymienić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - zdefiniować pojęcie <i>mit</i>	- czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych - przedstawić bohaterów utworu - przedstawić miejsce i czas wydarzeń - sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze - wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - wymienić charakterystyczne cechy mitu	- czytać głośno, wyraźnie - opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne - wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu - odmienia rzeczownik <i>Hades</i> przez przypadki	- czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację - ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić cechy bohaterów utworu - wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu - rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy - wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	zredagować opowiadanie twórcze, w którym przedstawi własne wyjaśnienie zmian pór roku
Syzyf	- czytać głośno i cicho - wymienić bohaterów utworu - wymienić najważniejsze wydarzenia	- czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych - przedstawić bohaterów utworu	- czytać głośno, wyraźnie - opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić wydarzenia i postacie realistyczne i	- czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację - ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze	wyjaśnić przerośnięte znaczenie wyrażenia <i>syzyfowa praca</i>

	przedstawione w utworze • zdefiniować wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • zdefiniować mit • zdefiniować związek frazeologiczny	• przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu • wskazać związek frazeologiczny	fantastyczne • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu • objaśniać znaczenie związków frazeologicznych	• określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • stosować w wypowiedziach związki frazeologiczne	
Ariadna i Tezeusz	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wyjaśnić, czym różnią się wydarzenia i postacie realistyczne od fantastycznych • zdefiniować pojęcie <i>mit</i>	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu	• czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu • sporządzić notatkę	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	• wyjaśnić przerośnięte znaczenie wyrażenia <i>nić Ariadny</i>

Dedal i Ikar	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wyjaśnić, czym różnią się wydarzenia i postacie realistyczne od fantastycznych • zdefiniować pojęcie <i>mit</i>	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu	• czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	• narysować ilustrację do mitu • wyjaśnić znaczenie związku frazeologicznego <i>ikarowe loty</i> • zredagować kilkuzdaniową wypowiedź, w której wyjaśni, dlaczego artyści częściej czynią bohaterem swoich dzieł Ikarą, a nie Dedala
Katarynka	• określić czas i miejsce wydarzeń w utworze	• wymienić bohaterów i krótko o nich opowiedzieć	• scharakteryzować bohaterów utworu	• skorzystać z różnych źródeł informacji • selekcjonować informacje na temat pisarza	• zredagować notatkę na temat życia i twórczości Bolesława Prusa
Katarynka	• określić, gdzie rozgrywają się wydarzenia opisane w utworze i jakie postacie w nim występują	• zaprezentować pana Tomasza i opracowuje notatkę o tym bohaterze w formie mapy myśli • opisać stosunek pana Tomasza do katarynek	• scharakteryzować usposobienie pana Tomasza • wyjaśnić, jak pan Tomasz czuł się w domu przy ulicy Miodowej • opisać mieszkanie bohatera	• przedstawić okoliczności, w jakich bohater odkrył, że mała sąsiadka jest niewidoma	• przedstawić swoje zdanie o tym, czy pan Tomasz w mieszkaniu przy Miodowej był szczęśliwy i uzasadnić opinię
Katarynka	• wyjaśnić, kim były nowe sąsiadki pana Tomasza i czym się zajmowały	• wypowiedzieć się na temat dziewczynki, utraty przez nią wzroku i odbioru świata po chorobie	• przedstawić, jak mała bohaterka spędzała czas i czym próbowała się cieszyć	• wytłumaczyć, dlaczego w nowym domu dziewczynka nie czuła się dobrze • określić, w jaki sposób	• scharakteryzować relacje między matką i córką

	• opisać warunki, w jakich mieszkaly sąsiadki			matka dziewczynki okazywała córce uczucia i dlatego wobec choroby córki była bezradna	
Katarynka	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować nowelę • zdefiniować punkt kulminacyjny • określić, czym jest puenta	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienić charakterystyczne cechy noweli	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy głównej bohaterki utworu • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy noweli • wskazać w utworze punkt kulminacyjny • wskazać w utworze puentę	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako nowelę i wskazać w nim charakterystyczne cechy noweli • wyjaśnić, jak rozumie puentę utworu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi	• zaproponować inny tytuł dla fragmentu tekstu • zredagować opowiadanie twórcze o dalszych losach bohaterów
Lew, czarownica i stara szafa	• prowadzić rozmowę na temat głównych postaci występujących w książce • korzystać ze słownika języka polskiego • poszerzyć zasób słownictwa	• wnioskować na podstawie tekstu • odczytać tekst za pomocą przekładu intersemiotycznego	• zaplanować szczegółowo uważny sposób poznania treści lektury	• skorzystać z różnych źródeł informacji	• przybliżyć życie i twórczość Clive’a Staplesa Lewisa
Lew, czarownica i stara szafa	• określić, kiedy i gdzie toczyła się akcja powieści, zanim Łucja	• wskazać, który świat przedstawiony w utworze można uznać za realistyczny,	• wymienić przykłady postaci realistycznych i fantastycznych	• wytłumaczyć, dlaczego rodzeństwo początkowo nie wierzyło w opowieści Łucji	• opisać wygląd postaci, którą można by spotkać w Narnii

	odkryła tajemnicze przejście w szafie	a który – za fantastyczny • opisać, jak wyglądała Narnia	występujących w lekturze • wypowiedzieć się na temat tego, jak długo trwały wydarzenia w Narnii, a ile czasu zajmowały w świecie, z którego pochodzą dzieci	• porównać życie rodzeństwa przed odkryciem Narnii i po nim	• wymyślić nazwę dla mieszkańca Narnii na podstawie opisu koleżanki lub kolegi
Lew, czarownica i stara szafa	• wziąć udział w pracy grupy nad stworzeniem plakatu obrazującego wybraną osobę spośród rodzeństwa	• przedstawić Białą Czarownicę • wymienić cechy charakteru Aslana	• scharakteryzować Edmunda i wyjaśnić, co sprawiło, że stał się podatny na słowa Czarownicy • wymienić wartości, którymi kierowało się rodzeństwo, pomagając mieszkańcom Narnii	• przeanalizować przemianę Edmunda • porównać Narnię pod rządami Czarownicy i po ich upadku	• wybierać swoją ulubioną postać i uzasadnić jej wybór
Lew, czarownica i stara szafa	• przestawić dwa obozy, na jakie byli podzieleni mieszkańcy królestwa Narnii i wyjaśnić, z czego to wynikało	• objaśnić, o co Piotr, Edmund, Zuzanna i Łucja walczyli z Białą Czarownicą	• wyjaśnić, kto w Narnii był uosobieniem zła i uzasadnia swoją odpowiedź	• wymienić przedstawione w utworze przedmioty, postacie lub wydarzenia, które wywołują skojarzenia ze znanymi baśniami • wytłumaczyć przestanie utworu	• określić, dlaczego w baśniach pojawiają się nierzeczywiste postacie, przedmioty, wydarzenia